

det. — *b)* (uttalas: nänä'j) Säges utropsvis, med stegrad nekande uttryck, i en harsmen, hotande eller skämtsamt ton, för att tillkännagifva, att någon misstagit sig, misslyckats i plan, beräkning, afsigt, förhåfvande o. s. v., t. ex.: *N. n., min herre, jag är inte så lätt narrad heller. N. n., min gosse, nog får du vänta på det.*

Anm. För att bättre beteckna uttalet af det upprepade *Nej nej*, torde vara skäl att för bem. a) skriva *nej-nej* (i lägre samtalsstil: *ne-nej*), och för bem. b) *nejnej* (i lägre samtalsstil: *nenej*).

NEJD, f. 3. (af gamla ordet *Nä* ell. *Næ*, nära) Närliggande trakt. *N-en omkring slottet. In-en af Upsala.* — *Syn.* Grannskap, Närhet. — 2) (i allm.) Trakt, engd. *De sköna n-erna kring Wollern.* [Negd, Näjd.]

NEJLIKA, se *Neglika*.

NEJONÖGA, n. 4. pl. — *ögon.* (i gamla språket *Negenöga*, t. *Neunauge*) Fisk af de Ringmunta, med sju gälöppningar på hvar sida, hvilka blifvit ansedda för ögon, så att man trott honom äga tillsammans nio ögon, hvaraf namnet. *Petro-myzon.* Kallas äfv. *Nätting.* [Nejnöga.]

NEK, m. 2. (prov.) Se *Skyl*.

NEKA, v. a. o. n. 4. 1) Säger, svara, att något icke är sant, icke är, icke är till. *Han n-r, att saken så förhåller. Jag frågade honom derom, men han n-de. N. till, för något. N., att en Gud är till ell. n. Guds tillvaro. N. sitt namn ell. för sitt namn.* ej erkänna sin namnteckning för riktig. *Det kan jag ej n.,* det måste jag erkänna. — *Syn.* Förneka. — 2) Vägra. *N. mig ej denna tjänst. N. att hjälpa någon. N. sig något,* ej tillåta sig njutningen af en sak, t. ex.: *Han n-r sig hvarje nöje. Jag kunde ej n. mig det nöjet att...* — *Syn.* Vägra, Förneka, Förvägra. — *N-nä*, part. akt. Brukas i bem. 1. stundom adjektivt, t. ex.: *N. ord, uttryck, talesätt, sats, partikel,* hvarigenom tillkännagifves, att något icke är.

NEKÄNDE, n. 4. 1) Yttrande, påstående, svar, förklaring, att något icke är sant, icke är, icke är till. — *Syn.* Förneka. — 2) Vägrande. — *Syn.* Vägran, Förvägrande, Förneka.

NEKROLOG, nekråläg, m. 3. (från grek.) En nyligen aflidne i något afseende ryktbar eller utmärkt persons lefnadsteckning i korthet. [Neurolog.]

NEKROMANTI, nekråmanti', f. 3. (från grek.) Den förmenta konsten att genom besvärjningar uppkalla de dödes andar. [Necr —.]

NEKTAR, nä'cktarr, m. sing. (grek. myt.) Benämning på de Olympiska gudarnes dryck. [Nectar.]

NEMESIS, nemesiss, nom. prop. f. (grek. myt.) Hämdens eller vedergällningens gudinna.

NEMLIGEN, NENNAS, se *Nämligen, Nännas*.

NEOLOG, neåläg, m. 3. (från grek.) En, som bildar och i skrift brukar nya ord.

NEOLOGI, neåläji', f. 3. Bildande af nya ord och deras begagnande i skrift, helst sådana, som strida mot språkbruk och analogi eller äro dunkla och missljudande.

NEPEN, se *Näpen*.

NEPHRIT, nefri't, m. 3. Se *Njursten*, 2.

NEPOTISM, --i'ssm, m. sing. (af lat. *Nepos*, son af barn ell. syskon) 1) (ursprungl.) Den inflytelse, påfvarnes slätningar fordom utöfvade på de allmänna ärenderna. — 2) En gunstlings eller hög embetsmans svaghet att vilja framdraga sina slätningar i statens tjänst.

NEPPELIGEN, se *Näppeligen*.

NEPTUN, nä'ppton, nom. prop. m. (lat. *Neptunus*; rom. myt.) Hafvets gud. — *Syn.* (i nord. myt.) Näcken.

NEPTUNISK, näpptunisk, a. 2. (geol.) *N. bergart*, sådan som uppkommer genom mineraliska ämnens efter hand och under lång tid försiggående afsättning i vatten. — *Motsats:* Vulkanisk.

NEPTUNIST, näpptunist, m. 3. Anhängare af den åsigten i geologien, att de omstörningar, som timat på jordens yta, äro tillkomna endast genom vattnets verkningar. — *Motsats:* Vulkanist.

NER, förkortadt af *Neder*, se *Ned*.

NERE, nere, adv. På ett, i förhållande till ett annat, lägre ställe. *Ligga n. på marken. Här n., äfv. (fig.)* på denna jorden, i detta lifvet. — *Syn.* *Ned*.

NEREID, nerä'jd, f. 3. (grek. *Nereis*; Nereider kallades i grek. mytologien hafsguden Nerei 50 döttrar; har äfven i allmänhet betydelsen af hafsgudinna.

NERF, se *Nerv*.

NERIFRÅN, se *Nedifrån*.

NEROLIOLJA, neråliållja, f. sing. Se *Pomeransolja*.

NERV, nä'rv, m. 3. (lat. *Nervus*) 1) (psykol.) Hvarje särskilt af de långa, hvita, högst känsliga trådar, som parvis utgå från hjernan och rygghärgen, utbreda sig i otaliga grenar genom hela kroppen, och äro verktyg för all kroppens känsla och rörelse. Känslsträng. *Hvarje n. består af flera, oändligt fina trådar.* — 2) (fig.) Kraft, drift, eftertryck. *Det fins ingen n. hos honom.* — 3) (bot.) a) Se *Bladnerv*. — b) Enkel bladnerv (se d. o.). — Skrifves äfven *Nerf*. — *Ss. N-döfvande, -knippe, -lös, -stärkande.*

NERVBYGGNAD, m. 3. Se *Nervsystem*.

NERVDROPPAR, m. 2. pl. Ett slags nervstärkande tinktur.

NERVFEBER, m. 2. pl. — *febrar.* Febersjukdom, hvars utmärkande företeelser äro: betydlig rubbing i lifsförrättningarna, känsla af utomordentlig matthet, märkbar rubbing och förändring i sinnesorganernas förrättningar, jemte bedöfvande slöhet, anfall af svindel, sömnlöshet eller orolig sömn.

NERVFULL, a. 2. 1) Som har en myckenhet nerver. — 2) (fig.) Stark, kraftig.

NERVGREN, f. 2. Utgrening af nerverna.

NERVHINNA, f. 4. 1) Gemensam hinna, som innesluter de flera trådlika knippen, hvaraf en nerv består. — 2) Den hinna, som innerst omkläder ögats botten.

NERVKNOTA, f. 1. eller

NERVKNUT, m. 2. (anat.) Benämning på vissa rödaktiga eller gråaktiga kroppar af olika storlek och form, små och stora, med mjuk och svampartad konsistens, längs inre sidan af ryggen, och hvarifrån en del af nerverna utgår. Kallas äfv. *Ganglier*.

NERVKYLSA, f. 4. Se *Nervknut*.

NERVMEDEL, n. 3. Medel emot nervsjukdomar.

NERVMERG, m. sing. Det merglika ämne, hvaraf nerverne hufvudsakligen bestå.

NERVPAR, n. 3. Tvenne från hjernan utgående nerver, som höra tillsammans.

NERVRETNING, f. 2. Intryck, hvarigenom nerverna retas.

NERVSJUK, a. 2. Besvärad af:

NERVSJUKA, f. 1. ell. **NERVSJUKDOM**, m. 2. Sjukdom, som härrör af oordning i nervsystemet.